

דברי תורה

מאת נ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנאמרו בסעודת ל"ג בעומר תשפ"ב לפ"ק

יוצא לאור ע"י מכון מעדני מלך וויען - גליון אלף רצ"ב

הנה אנו עומדים ביומא דהילולא של התנא אלקי רבי שמעון בן יוחאי, אשר המון עם בית ה' מקושרים לזכרו, ורבבות ישראל מתפללים כהיום על ציונו הקדוש, לעורר רחמי שמים להשפיע ברכות למטה לכל ישראל. ואם כי אנחנו לא זכינו לעלות, מכל מקום יכולים גם אנו להתקשר עמו על ידי תורתו. כי אמרו חז"ל (יבמות צו.) שרבי שמעון בן יוחאי עצמו אומר כל תלמיד חכם שאומרים דבר שמועה מפיו בעולם הזה שפתותיו דובבות [נעות] בקבר ע"כ. ויתכן לומר הכוונה, שפתותיו דובבות בתפלה עבור האומר דבר שמועה מפיו, להמשיך עליו, וכמו כן להשומעים שמעמיקים עצמם בדברי תורתו, שיתברכו למטה בכל מילי דמיטב.

ויש לומר עוד, דלכאורה צריכין להבין טעמא דמילתא, הלא כיון שרבים כבר פטרם לשלום, מהו הענין שעבור שלנו שם לינת לילה, יש חיוב לפטור עוד הפעם שנית למחרתו. ונראה דהנה ההולך בדרך צריך שמירה, וסגולה לזה היא ללוותו. וכמו שאמרו (סוטה מו.) כל המלוה את חבירו ארבע אמות בעיר אינו ניזוק וכו', וכל שאינו מלוה כאילו שופך דמים ע"ש. וביאר במהרש"א (שם במשנה מה:) דכיון שהתחיל ללוותו ד' אמות גם בעיר, הרי כוונתו ודעתו להצילו בדרך, ומחשבתו ורצונו מהני ליה לחבירו בכל הדרך להצילו, על דרך (תהלים קמה-יט) רצון יראיו יעשה. או שמלאכיו של המלוה גומרים מחשבתו ורצונו לילך במקומו עם המתלוה ולהצילו מהזיק ע"כ. וזהו ענין הפרידה מרבו כאשר יוצא לדרך, שישים דעתו ומחשבתו עליו, ומברכו שיהא לו דרך צלחה, והברכות אלו מלוין אותו על כל הדרך, ועולה לו לשמירה.

והנה אנו מברכין בכל יום בבוקר ברכת שלא עשני גוי, שלא עשני עבד, שלא עשני אשה. והפוסקים (או"ח סימן מו-ד) דנו איך יברך גר שנולד גוי. ומבואר במגן אברהם (שם סק"י) דלפי מה שכתבו המקובלים שהברכות הללו מברכין על יציאת נשמתו בלילה, שלא נדבק בה נשמת עכו"ם או עבד, אם כן גם גר יכול לברך כן ע"כ. ובדברי יואל (פ' ויקהל ת:) הביא שכן כתוב בסידור הרמ"ק, כי ברכת שלא עשני גוי לא נתקנה על תחלת בריאת האדם, שהרי לא מצינו שתקנו ברכה על דבר ההוה בתמידות ואינו משתנה, אלא תקנו ברכה זו כי נשמת האדם יוצאת מגופו בכל לילה בשינתו, ואם האדם עובר עבירות ביום, אזי חס

אנו עומדים ביומא דהילולא של התנא אלקי רבי שמעון בן יוחאי, אשר המון עם בית ה' מקושרים לזכרו, ורבבות ישראל מתפללים כהיום על ציונו הקדוש, לעורר רחמי שמים להשפיע ברכות למטה לכל ישראל. ואם כי אנחנו לא זכינו לעלות, מכל מקום יכולים גם אנו להתקשר עמו על ידי תורתו. כי אמרו חז"ל (יבמות צו.) שרבי שמעון בן יוחאי עצמו אומר כל תלמיד חכם שאומרים דבר שמועה מפיו בעולם הזה שפתותיו דובבות [נעות] בקבר ע"כ. ויתכן לומר הכוונה, שפתותיו דובבות בתפלה עבור האומר דבר שמועה מפיו, להמשיך עליו, וכמו כן להשומעים שמעמיקים עצמם בדברי תורתו, שיתברכו למטה בכל מילי דמיטב.

*

בגמרא (מועד קטן ט.) רבי יונתן בן עסמי ורבי יהודה בן גרים תנו פרשת נדרים בי רבי שמעון בן יוחאי, איפטור מיניה באורתא. לצפרא הדור וקא מפטרי מיניה, אמר להו ולאן איפטרינו מיני באורתא, אמרו ליה לימדנו רבינו תלמיד שנפטר מרבו ולן באותה העיר צריך ליפטור ממנו פעם אחרת, שנאמר (מלכים א ח-טו) ביום השמיני [של חג, היינו בעשרים ושתים] שלח את העם ויברכו את המלך, וכתוב (דברי הימים ב ז-י) וביום עשרים ושלושה לחדש השביעי שלח את העם [אלמא דבעשרים ושתים ובעשרים ושלושה איפטרו מיניה], אלא מכאן לתלמיד הנפטר מרבו ולן באותה העיר צריך ליפטור ממנו פעם אחרת. אמר ליה לבריה, בני אדם הללו אנשים של צורה [חכמים] הם, זיל גביהון דליברכוך ע"כ. ובמהרש"א הקשה דמאחר דרבי שמעון בן יוחאי הוא עצמו בעל המימרא שצריך ליפטור ממנו פעם אחרת, למה שאל אותם על מה ששוב באו להפרד ממנו. וכתב דשאל אותם רק כדי לחדדם בהלכה ע"כ. ובבן יהוידע הוסיף, דבזה אתי שפיר גם מה שאמרו לו

ושלום נדחית נשמתו למקום טומאה, ומתעברת עמו נשמת גוי, או שמתחלפת נשמתו לגמרי בנשמת גוי, ועל כך נתקנה ברכת שלא עשני גוי וכן שלא עשני עבד ושלא עשני אשה בלשון שלילה, להודות לה' שלא נתחלפה נשמתו בנשמת גוי או עבד או אשה ע"כ. והאריך שם איך יודעים להבחין זה שבאמת לא נתחלפה נשמתו ע"ש.

ומבואר מזה דבלילה בעת שינה יש לפעמים התחלפות ברוח נפש ונשמה ממה שהיה לו אתמול. ולכן כאשר נפרד מרבו אתמול היה אתו עמו נשמה אחרת, והיום נתחלפה לו באחרת, ונשמה זו לא נתלוה ולא נתברך מרבו, על כן בדין הוא שאם לן שם בלילה, ויתכן שכאשר החזירו מלמעלה הנשמה לפגרים מתים, נתחלפה לו באחרת, על כן יש לו להפרד שנית, להיות לו לשמירה.

וכפי הנראה מדבריו זהו רק כאשר טימא האדם את נפשו בחטא ונטמא, אז בלילה מתדבק עמו נשמה גרוע מעבד או גוי. אבל במי שמתנהג בקדושה, ומתעלה יום יום בעבודת קונו, לא יתחלף נשמתו בלילה לאחרת. ומעתה רבי שמעון שהכיר תלמידים הללו שהם אנשי צורה, שאל אותם למה הוצרכו להפרד ממנו שנית, וכוונתו דהא טעמא דמילתא דתלמיד שנפטר מרבו ולן באותה העיר צריך ליפטר ממנו פעם אחרת, הוא בשביל שכאשר החזירו נשמות לפגרים מתים בבוקר, יתכן שנתחלף נשמתו, ולא קיבל לוייה וברכה מרבו, אבל הם לא נצרכים לזה. אך הם ברוב ענותנותם לא החזיקו עצמם במדריגה זו, ועל כן השיבו לו שעשו כאשר לימדנו רבינו.

*

ובגמרא (שם) דאזל רבי אלעזר לגביהו, אמרו ליה מאי בעית הכא, אמר להו דאמר לי אבא זיל גביה דליברכוך. אמרו ליה יהא רעוא דתזרע ולא תחצד, תעייל ולא תפיק וכו'. כי אתא לגבי אבוא, אמר ליה לא מיבעיא ברוכי דלא ברכן אלא צעורי צערו לי. אמר ליה מאי אמרו לך, אמר ליה הכי והכי אמרו לי. אמר ליה הנך כולדו ברכתא נינהו, דתזרע ולא תחצד, תוליד בנין ולא לימותו וכו' ע"כ.

וייש להוסיף עוד בברכה זו, שזה כולל גם ברכה שיצליח בלימודו ללמוד וללמד ולהעמיד תלמידים הגונים שלא יקדיחו את תבשילם, והוא דאיתא בגמרא (סנהדרין יט:): כל המלמד את בן חבירו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו שנאמר (במדבר ג-א) ואלה תולדות אהרן ומשה [ומפרש

בתריה בני אהרן, ולא הוזכרו בני משה שם], לומר לך אהרן ילד ומשה לימד, לפיכך נקראו על שמו ע"ש. וכן פירש רש"י בפשוטו של מקרא, ושנתם לבניך (דברים ו-ז), אלו התלמידים, מצינו בכל מקום שהתלמידים קרוים בנים, שנאמר (שם יד-א) בנים אתם לה' אלקיכם, ואומר (מלכים ב-ג) בני הנביאים אשר בבית אל, וכן בחזקיהו שלמד תורה לכל ישראל וקראם בנים שנאמר (דברי הימים ב כט-יא) בני עתה אל תשלו. וכשם שהתלמידים קרוים בנים שנאמר בנים אתם לה' אלקיכם, כך הרב קרוי אב, שנאמר (מלכים ב ב-יב) אבי אבי רכב ישראל וגו' ע"כ.

ובירכו אותו דתזרע ולא תחצד, תוליד בנין אלו התלמידים, ולא לימותו, שלא יעזבו מה שלמדו להיות כרשעים הקרויין מתים. וכמו שאמרו (ברכות יז.) אלופינו מסובלים וגו', אין פרץ ואין יוצאת ואין צווחה ברחובותינו (תהלים קמד-יד), שלא תהא סיעתנו כסיעתו של דוד שיצא ממנו אחיתופל. ואין יוצאת, שלא תהא סיעתנו כסיעתו של שאול שיצא ממנו דואג האדומי. ואין צווחה, שלא תהא סיעתנו כסיעתו של אלישע שיצא ממנו גחזי. ברחובותינו, שלא יהא לנו בן או תלמיד שמקדיח תבשילו ברבים ע"כ.

וגם נרמז בברכה זו מה שאמרו (סוטה כא.) דרש רבי מנחם ברבי יוסי (משלי ו-כג) כי נר מצוה ותורה אור, תלה הכתוב את המצוה בנר ואת התורה באור. את המצוה בנר, לומר לך מה נר אינה מגינה אלא לפי שעה אף מצוה אינה מגינה אלא לפי שעה. ואת התורה באור, לומר לך מה אור מגין לעולם אף תורה מגינה לעולם וכו'. דבר אחר עבירה מכבה [שכר] מצוה, ואין עבירה מכבה תורה [שכר מי שעסק בתורה קודם לכן], שנאמר (שיר ח-ז) מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה [זו תורה דכתיב (שם ב-ד) הביאני אל בית היין ודגלו עלי אהבה, יין סוד] ע"כ. והיינו כי מצוה אורה כאור הנר שבקל יכולה להתכבות, לא כן תורה היא אור, שמאיר לעולם ע"כ.

והנה מצות ומעשים טובים שהאדם עושה הם זריעה, כמו שאמר הכתוב (הושע י"ב) זרעו לכם לצדקה. ואמר הכתוב (ירמיה ד-ג) נירו לכם ניר ואל תזרעו אל קוצים. ופירשו בתוס' (פסחים קז: ד"ה נירו) דיש לסלק החטאים קודם שזרע מעשים טובים ולשוב לה' ע"ש. וזהו שבירכו אותו דתזרע ולא תחצד, שיזכה להתעלות במצות ומעשים טובים, ולא יבוא לידי אחר כך מכשול דבר חטא, אשר בזה יקצור ויאבד מה שיש לו, כי עבירה מכבה מצוה.

לבני הישיבה

קיימו מה שקיבלו כבר ע"כ. ואם כן שלימות קבלת התורה הנגלית היתה ביום פורים, ושלימות קבלת תורת הנסתר היתה ביום ל"ג בעומר, ועל כן השני ימים הללו מכוונים, דביום שיהיה פורים יהיה גם ל"ג בעומר, כי בהם נגמרה קבלת התורה.

*

והנה מבואר בזה"ק (שם) שרבי שמעון בן יוחאי לפני הסתלקותו אמר להחברייא, שרוצה עכשיו לגלות עוד סודות, ובוזה היום לא ילך השמש במהירות לשקוע במקומו כביום אחר, כי כל היום הזה נמצא ברשותי, ועד שאגמור לדרוש סודות הללו מוכרח היום שיתארך, דרק היום הורשה לי לגלות אלו הדברים. והמילים האחרונים שסיים בהם רבי שמעון בן יוחאי, היה בכתוב (תהלים קלג-ג) כטל חרמון שירד על הר ציון, כי שם צוה ה' את הברכה חיים עד העולם, ולא הספיק לסיים המילים חיים עד העולם עד דאשתככו מילוי ע"ב.

וראיתי להקשות הא הכתוב אומר (קהלת ח-ח) אין שלטון ביום המות. ובמדרש (קה"ר שם) נ"ב פעמים כתיב 'המלך' דוד, ובשעת מיתתו כתיב (מלכים א ב-ב) ויקרבו ימי דוד למות, הדא דכתיב אין שלטון ביום המות ע"כ. ואיך אמר רבי שמעון בן יוחאי כי יום הזה הוא ברשותי, ולא יושקע החמה עד שיגמור דבריו. ועוד יש להבין, הלא כל פסוקא דלא פסקיה משה אנן לא פסקינן (תענית כז:), וכין דרגלי חסידיו ישמור, איך פסק רבי שמעון בן יוחאי פסוקא בשעת פטירתו מן העולם.

ולפי מה שנתבאר כי רבי שמעון בן יוחאי היה ניצוץ ממשה רבינו, ועל ידו נגמר מסירת תורת הנסתר לישראל, ומצינו במשה רבינו שאמרו (סוטה יג:) משה לא מת, כתיב הכא (דברים לד-ה) וימת שם משה, וכתיב (שמות לד-כח) ויהי שם עם ה', מה להלן עומד ומשמש אף כאן עומד ומשמש ע"כ. ואם כן יש גם ברבי שמעון בן יוחאי מדה זו, ולכן סיים דבריו 'חיים עד העולם', כי לא מת אלא נסתלק מהאי עלמא, וממשיך לעמוד ומשמש, וממילא לא פסקיה לפסוקא, אלא נשתתק מכדי להשמיע לאחרים, אבל לעצמו המשיך לגמרו. וממילא לא שייך אצלו אין שלטון ביום המות, כי לא מת.

*

והנה בימינו אלה עיקר הנקודה של יום ל"ג בעומר מקשרים עם ההילולא של רבי שמעון בן יוחאי, וכנראה דזה נסתבב מזמן האר"י הקדוש ואילך, ולאחרונה ביתר שאת, מחמת שרוב חלק מבני ישראל דרים בארץ

בשלחן ערוך (אר"ח סימן תכח-א) לעולם ביום שיהיה פורים יהיה ל"ג לעומר, והסימן פל"ג (פ'ורים ל"ג) ע"כ. ובודאי שיש בזה ענין פנימי על הקשר שיש בשני ימים הללו. ונראה דמבואר בבני יששכר (אייר ג-ג) דנתאמת לנו מאנשי אמת, אשר השמחה ביום הזה על ציון רבי שמעון בן יוחאי היא שלא כטבע, דכתיב (משלי יג-ט) אור צדיקים ישמח ע"כ. ויש לומר דהסיבה לזה היא, כיון דיום ל"ג בעומר מכוון נגד פורים, אשר חיוב השמחה בפורים היא למעלה משאר מועדי השנה, שאז החיוב בלי גבול, להשתכר עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי (מגילה ז:), שזהו השמחה היותר גדולה שיתכן בגדר האנושי, על כן ביום ל"ג בעומר נמשך גם כן שמחה עצומה, גם בלי שכרות יין, עד למעלה מן הטבע.

*

ולבאר יותר הקשר בין שני ימים אלו, דהנה בסידור הרב (בעל התניא, שער ל"ג בעומר) כתוב, הנה ידוע ששורש נשמת רבי שמעון בן יוחאי היה מניצוץ נשמת משה ע"ה, ולכך היה התגלות סודות התורה ופנימיותה על ידו דוקא ולא על ידי תנא אחר (וזה"ק ח"ב ט), כמו שהיתה התגלות התורה הנגלית על ידי משה רבינו ע"ה ע"כ. [ושורש הדברים היא בליקוטי הש"ס להאריז"ל (שבת לג:), כי רבי שמעון בן יוחאי היה ניצוץ ממשה רבינו, וכמו שמשה ברח מפני חרב פרעה והשיג שלימותו שם במדבר, כך רבי שמעון בן יוחאי ברח מפני הקיסר, והשיג שלימותו שם במערה המדברה בלוד ע"כ]. ובהקדמת סמיכת חכמים (דף קמ.) כתב בשם המקובלים, שמשה בשעת עלייתו לקבל התורה, זכה להתאחד עם נשמת רבי שמעון בן יוחאי. והרמז הוא בפסוק (תהלים סח-יט) עלית למרום שבית שבי [שדרשו חז"ל (שבת פט.) דקאי על מתן תורה], שכן שבי"נוטריקון ש'מעון בן יוחאי ע"כ.

והנה מבואר בזה"ק (ח"ג רצא:) שביומו האחרון גילה להחברייא סודות התורה שלא היה לו רשות לגלות, ובוזה השלים למסור להם כל סודות התורה, ואם כן ביום ל"ג בעומר נשלם קבלת התורה של נסתרות התורה. ולעומת זה ביום הפורים נשלם קבלת התורה של נגלות התורה, כי במתן תורה בסיני אמרו (שבת פח.) ויתיצבו בתחתית ההר (שמות יט-יז) [תחת ההר ממש], מלמד שכפה הקב"ה עליהם את ההר כגיגית [קובא שמטילין בה שכר], ואמר להם, אם אתם מקבלים התורה מוטב ואם לאו שם תהא קבורתכם. אמר רב אחא בר יעקב מכאן מודעא רבה לאורייתא [שאם יזמינם לדין למה לא קיימתם מה שקבלתם עליכם, יש להם תשובה שקבלוה באונס]. אמר רבא אף על פי כן הדור קבלוה בימי אחשורוש [מאהבת הנס שנעשה להם], דכתיב (אסתר ט-כז) קימו וקבלו היהודים,

שבע יפול צדיק וקם (משלי כד-טו), הצדיק לא נרתע מנפילה וירידה, כי זהו סדר החיים, וגם אחר שנופל פעם אחר פעם, שבע יפול צדיק וקם. וזהו הענין שמצינו במשכן, שפירק אותו משה שבעה ימים, בנה וסתר בנה וסתר, עד שהוקם ביום השמיני למילואים (רש"י במדבר ז-א), ללמד לישראל כי שבע יפול צדיק וקם. וכמו קטן המתחיל ללכת, הוא נופל וקם נופל וקם, עד שברבות הימים יתרגל להיות עומד על מעמדו.

וכמו כן רבי עקיבא אין לשער גדול חלישות הדעת שלו, לאבד בזמן קצר כל מה שבנה שנים רבות, ועומד ומצפה לראות בקרוב איך העולם מלאה תורה מהתלמידים שלו שירבצו תורה ברבים. ובימים אחדים מתו כולם עד שנעשה העולם שמים, ובקל היה יכול ליפול ברוחו מדכאונו ולמנוע מלהתחיל מחדש הכל, ואז באמת היה התורה משתכח מישראל. ורבי עקיבא לא כן עשה, אלא באותו יום שפסקו מלמות, אור מתניו להתחיל מחדש, ללמוד עם חמשה תלמידים, והם העמידו את העולם אחר כך בתורתם. ולולא כן לא היה לנו אחריו את רבי שמעון, שאמר לתלמידיו בניי שנו מדותי [למדו תורתני] שמדותי תרומות מתרומות מדותי של רבי עקיבא (גיטין סו.). ואמרו (יבמות סב:) שרבי עקיבא היה יושב ודורש, היו לו תלמידים בילדותו יהיו לו תלמידים בזקנותו, שנאמר (קהלת יא-ו) בבוקר זרע את זרעך ולערב אל תנח ידך, כי אינך יודע אי זה יכשר, הזה או זה, ואם שניהם כאחד טובים ע"כ.

ומעתה שפיר עולים שתי הענינים הללו בקנה אחד, כי באמת שמחת ל"ג בעומר משום שבו פסקו למות תלמידי רבי עקיבא. אבל לזה לבד שמחה מה זו עושה, הלא כולם כבר מתו. אך השמחה היא שלא נפל רבי עקיבא ברוחו, אלא באותו היום קיבץ תלמידים אחרים ללמד, וזהו שמחה גדולה שעבור זה לא נשתכחה תורה מישראל, והעמיד תלמידים גדולים, וביניהם רבי שמעון, אשר ביומא דהילולא דיליה אנו מעלים גדול מדריגותיו, אשר מזה אנו מכירים ורואים גדול כחו של רבי עקיבא במה שבל"ג בעומר התחיל מחדש ללמד תורה לישראל.

וזהו הלימוד הנוגע לנו ביום ל"ג בעומר, להתבונן על מיתת תלמידי רבי עקיבא שכולם מתו עבור שלא נהגו כבוד זה בזה, ולקבל על עצמינו להזהר בכבוד חבריו. שנית, ללמוד מרבי עקיבא שכאשר יש לאדם נפילה, לא יכרע ברך ויפול ויאבד רוחו, אלא להתאושש תיכף ולהתחיל מחדש, וסוף הכבוד לבוא. שלישית, ללמוד מרבי שמעון איך יש לעמול בתורה, להפרד מכל עניני עולם, וכמו שעשה רבי שמעון לישיב במערה ולאכול כדי חיותו, אשר נתקיים בו (איוב ה-ו) והיה ראשיתך מצער ואחריתך ישגא מאד, ובר יוחאי מושב 'טוב' ישבת, אין זה רע אלא טוב, יום נסת יום אשר ברכת, כי במערות צורים שעמדת שם קנית הדרך והדרך. זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל להוושע בכל משאלות לבנו לטובה. ■

ישראל, מקום ציונו של רבי שמעון בן יוחאי, ורבות הולכים להתפלל על קברו. אבל עיקר נקודת יסודו של ל"ג בעומר מקושרת עם תלמידי רבי עקיבא (כמבואר בשלחן ערוך סימן תצג). והוא דאיתא בגמרא (יבמות סב:) שנים עשר אלף זוגים תלמידים היו לו לרבי עקיבא מגבת עד אנטיפרס, וכולן מתו בפרק אחד, מפני שלא נהגו כבוד זה לזה, והיה העולם שמים [שנשתכחה תורה], עד שבא רבי עקיבא אצל רבותינו שבדרום ושנאה להם, רבי מאיר ורבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון ורבי אלעזר בן שמוע, והם הם העמידו תורה אותה שעדה. תנא, כולם מתו מפסח ועד עצרת ע"כ. וימי הספירה ניתן לנו להתבונן ולהעלות על דעתנו, איך בני תורה צריכין להתנהג ליתן כבוד זה לזה, כי תורה בלא מדות אין לה חשיבות.

וכמו שפירשו דלכן היתה החרון אף גדול כל כך עד כדי מיתה, דהיה בזה עון חילול השם, וכמאמרם (יומא פו.) דמי שקורא ושונה ומשמש תלמידי חכמים, ואין משאו ומתנו באמונה, ואין דיבורו בנחת עם הבריות, מה הבריות אומרות עליו, אוי לו לפלוני שלמד תורה, אוי לו לאביו שלמדו תורה, אוי לו לרבו שלמדו תורה, פלוני שלמד תורה ראו כמה מקולקלין מעשיו וכמה מכוערין דרכיו, ועליו הכתוב אומר (יחזקאל לו-ג) באמור להם עם ה' אלה ומארצו יצאו ע"כ. ולחילול השם נאמר אם יכופר העון הזה לכם עד תמותן (ישעיה כב-ד) ע"ש. ובגמרא (ברכות כח:) כשחלה רבי אליעזר נכנסו תלמידיו לבקרו, אמרו לו רבינו למדנו אורחות חיים ונוכח בהן לחיי העולם הבא. השיב להם שהדבר הראשון היא, הזהירו בכבוד חבריכם ע"ש. – היוצא לנו כי לדעת הפוסקים הראשונים, מעלתו של ל"ג בעומר, שאז פסקו למות תלמידי רבי עקיבא.

ונראה לשלב שני הענינים האלו יחד, כי השמחה בל"ג בעומר שאז פסקו למות תלמידי רבי עקיבא, עולה ביחד עם הטעם שיום זה היא הילולא דרבי שמעון בן יוחאי. דהנה ברמ"א (שם) כתב דביום ל"ג בעומר מרבים בו קצת שמחה, משום שאז פסקו למות ע"ש. והקשה בפרי חדש (שם) דלשמחה מה זו עושה, ואי משום שפסקו למות, מה בכך, הרי לא נשאר אחד מהם וכולם מתו, ומה טיבה של שמחה זו. וכתב דאפשר שהשמחה היא על אותם תלמידים שהוסיף אחר כך רבי עקיבא שלא מתו כאלו ע"כ. והחיד"א בספרו טוב עין (סימן יח אות פז) כתב יותר, דביום ל"ג התחיל לשנות לרבי שמעון בן יוחאי ורבי מאיר ורבי יוסי וכו' ע"ש. ובמשנת חסידים (סימן א-ד) כתב דאז הסמיך התלמידים החדשים ע"ש. והיינו שסמכם להורות לרבים.

וביתר ביאור, הנה דרכן של בני אדם כאשר אירע להם משבר, הפסד וחורבן מכל מה שבנו, המה נעשו מדוכאים ומיואשים, ואין להם כח להתרומם ולהתחיל מחדש לבנות מה שהפסידו. וכל אדם שיש לו נפילה, קשה לו להתאושש ולקום ממצבו. אמנם לא כן היא דרך התורה,